

Δελτίο Τύπου
Λουξεμβούργο, 26 Νοεμβρίου 2020

Επιφανειακή η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από την ΕΕ

Σύμφωνα με νέα ειδική έκθεση που δημοσίευσε σήμερα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), η δράση της ΕΕ δεν έχει οδηγήσει στην αποκατάσταση σημαντικών θαλάσσιων οικοσυστημάτων και οικοτόπων. Το ενωσιακό πλαίσιο για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος δεν έχει επαρκές βάθος ώστε να συντελέσει στην αποκατάσταση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσών, ενώ τα ενωσιακά κονδύλια σπανίως χρηματοδοτούν τη διατήρηση των θαλάσσιων ειδών και οικοτόπων. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι οι προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές (ΠΘΠ) στην πράξη παρέχουν περιορισμένη προστασία, και ότι η υπεραλίευση εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα, ιδίως στη Μεσόγειο.

Η ΕΕ είναι σταθερά προσηλωμένη στον στόχο της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος μέσω των πολιτικών της για το περιβάλλον και την αλιεία. Οι κύριες πολιτικές για το περιβάλλον καθορίζονται στην οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, καθώς και στις οδηγίες για τους οικοτόπους και τα πτηνά, και περιλαμβάνουν την ανάπτυξη δικτύου ΠΘΠ. Επιδίωξη της κοινής αλιευτικής πολιτικής της ΕΕ είναι η διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των αλιευτικών δραστηριοτήτων και η ελαχιστοποίηση του αρνητικού αντικτύπου τους στο θαλάσσιο οικοσύστημα, καθώς και η εξασφάλιση χρηματοδότησης. Ωστόσο, η ΕΕ δεν έχει κατορθώσει να αναχαιτίσει την απώλεια της θαλάσσιας βιοποικιλότητας στις θάλασσες της Ευρώπης.

«Οι θάλασσές μας αποτελούν πραγματικό θησαυρό, από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη. Εντούτοις, η δράση της ΕΕ δεν έχει μέχρι στιγμής επιτύχει να αποκαταστήσει την καλή περιβαλλοντική κατάσταση των ευρωπαϊκών θαλασσών ή να περιορίσει την αλιεία σε βιώσιμα επίπεδα», δήλωσε ο João Figueiredo, Μέλος του Ευρωπαϊκού

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Είναι σαφές ότι ο έλεγχός μας κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την προστασία των θαλασσών της Ευρώπης.»

Στην πράξη, το ενωσιακό πλαίσιο προστατεύει σε περιορισμένο μόνο βαθμό τη θαλάσσια βιοποικιλότητα. Οι περισσότερες από 3000 ΠΘΠ αποτελούν ενδεχομένως τα πλέον εμβληματικά μέτρα διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Ωστόσο, οι ελεγκτές επισημαίνουν πως το δίκτυο προστασίας που συνεπάγονται οι ΠΘΠ, αν και ευρύ, παρέχει μόνον επιφανειακή προστασία. Η επισήμανση αυτή συνάδει με τις διαπιστώσεις πρόσφατης αξιολόγησης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), σύμφωνα με την οποία λιγότερο από το 1 % των ευρωπαϊκών ΠΘΠ θα μπορούσαν να θεωρηθούν θαλάσσια καταφύγια παρέχοντα πλήρη προστασία. Προκειμένου να είναι αποτελεσματικές, οι ΠΘΠ θα έπρεπε να καλύπτουν επαρκώς τα πλέον ευάλωτα θαλάσσια είδη της ΕΕ και τους οικοτόπους τους, να συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από αλιευτικούς περιορισμούς, και να υπόκεινται σε ορθή διαχείριση. Η περιγραφή αυτή απέχει πολύ από την πραγματικότητα.

Επιπλέον, τα ρυθμιστικά εργαλεία που συνδέουν την πολιτική της ΕΕ για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα με την πολιτική αλιείας δεν λειτουργούν αποτελεσματικά στην πράξη. Στις θαλάσσιες περιοχές που εξέτασαν οι ελεγκτές, τα εργαλεία αυτού του είδους δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί με επιτυχία. Η νομοθεσία της ΕΕ περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την προστασία απειλούμενων ειδών και οικοτόπων, οι οποίες όμως τέθηκαν σε ισχύ πριν από περισσότερα από 25 χρόνια και δεν λαμβάνουν υπόψη τις πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις.

Η αλιεία έχει σημαντικό αντίκτυπο στο θαλάσσιο περιβάλλον. Μολονότι η κοινή αλιευτική πολιτική έχει αρχίσει να αποδίδει καρπούς στον Ατλαντικό, όπου τα ιχθυαποθέματα έχουν βελτιωθεί, στη Μεσόγειο δεν υπάρχουν ενδείξεις ουσιαστικής προόδου. Το επίπεδο της αλιευτικής δραστηριότητας είναι υπερδιπλάσιο του επιπέδου βιωσιμότητας. Ο ΕΟΠ ανέφερε πρόσφατα ότι μόλις το 6 % των αποθεμάτων που αξιολογήθηκαν στη Μεσόγειο πληρούσε τα κριτήρια της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης.

Μολονότι οι πολιτικές της ΕΕ ορίζουν ότι η χρηματοδότηση που χορηγεί πρέπει να χρησιμοποιείται για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, στην πράξη μικρό μόνο μέρος της διατίθεται για τον σκοπό αυτό. Για την περίοδο 2014-2020 διατέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) περίπου έξι δισεκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, οι ελεγκτές εκτιμούν ότι τα τέσσερα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποίησαν επίσκεψη (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Πορτογαλία) είχαν χρησιμοποιήσει μόλις το 6 % της συνολικής χρηματοδότησής τους για μέτρα που συνδέονται άμεσα με τη διατήρηση και επιπλέον 8 % για μέτρα με λιγότερο άμεσο αντίκτυπο στη διατήρηση. Εξ αυτών των κονδυλίων, είχαν χρησιμοποιήσει λιγότερα από 2 εκατομμύρια ευρώ (ή 0,2 %) για τον περιορισμό του αντικτύπου της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ωστόσο, η χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί να κάνει τη διαφορά, όπως καταδεικνύουν θετικά παραδείγματα έργων που χρηματοδοτήθηκαν από τα προγράμματα LIFE και Interreg της ΕΕ.

Γενικές πληροφορίες

Ο όρος «θάλασσες» στο παρόν δελτίο Τύπου καλύπτει τόσο τον Ατλαντικό Ωκεανό όσο και τις λουπές θάλασσες της Ευρώπης.

Ο έλεγχος κάλυψε την περίοδο από το 2008, έτος έγκρισης της οδηγίας-πλασίου για τη θαλάσσια στρατηγική, έως τον Μάρτιο του 2020. Επικεντρώθηκε στον Βискаϊκό Κόλπο και τις Ιβηρικές ακτές, στη Μακαρονησία και τη Δυτική Μεσόγειο. Οι ελεγκτές πραγματοποίησαν

επισκέψεις στα κράτη μέλη που βρέχονται από αυτές τις θάλασσες, ήτοι την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Πορτογαλία.

Το 2020 ήταν έτος κλειδί για την ΕΕ όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για το θαλάσσιο περιβάλλον, και το 2021 θα πραγματοποιηθεί διάσκεψη των μερών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλομορφία. Η εν λόγω έκθεση θα χρησιμεύσει αναμφίβολα στο πλαίσιο των συζητήσεων σχετικά με τις μελλοντικές επιλογές.

Η ειδική έκθεση 26/2020, με τίτλο «Θαλάσσιο περιβάλλον: Η προστασία της ΕΕ έχει μεγάλο εύρος όχι όμως και βάθος» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Το ΕΕΣ δημοσίευσε πρόσφατα [έκθεση σχετικά με την απώλεια της βιοποικιλότητας των γεωργικών εκτάσεων](#).

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνουμε στις εκθέσεις μας υλοποιούνται.

Υπεύθυνος επικοινωνίας με τον Τύπο για τη συγκεκριμένη έκθεση

Vincent Bourgeois – vincent.bourgeois@eca.europa.eu

τηλ.: (+352) 4398 47502 / κιν.: (+352) 691 551 502